

MEMÒRIA ANUAL D'ACTIVITATS 2018

Observatori de Bioètica i Dret (OBD)

Càtedra UNESCO de Bioètica

Universitat de Barcelona

Organització
de les Nacions Unides
per a l'Educació,
la Ciència i la Cultura

Càtedra UNESCO de Bioètica
de la Universitat de Barcelona

Observatori de
Bioètica i Dret
Universitat de Barcelona

www.bioeticaidret.cat
www.bioeticayderecho.ub.edu
www.bioethicsandlaw.es

Projectes de recerca I+D en els quals participen membres de l'OBD

Títol: CONBIOLAW.20. El Conveni d'Oviedo compleix 20 anys: propostes per la seva adaptació a la nova realitat social i científica

Investigador principal: Dra. María Casado

Entitat financera: Ministerio de Economía y Competitividad. Programa Nacional de ciencias sociales, económicas y jurídicas.

Durada: de 01/01/2018 fins el 31/12/2021

Títol: Xarxa de Bioètica i Drets Humans: impactes ètics, jurídics i socials de les novíssimes tecnologies en recerca i reproducció

Investigador principal: Dra. María Casado

Entitat financera: Ministerio de Economía y Competitividad. Programa Nacional de ciencias sociales, económicas y jurídicas

Durada: de 01/01/2017 al 31/12/2018

Membres investigadors del grup participants en aquest projecte: 9

Títol: PRIVEAD. La Privacité, Valeur de l'Economie Europeenne Axee Sur les Donnees

Investigador principal: Dra. Itziar de Lecuona Ramírez

Entitat financera: Comissió Europea UE, ERASMUS+ Jean Monnet projects - policy debate with the academic world

Durada: de 01/12/2016 al 31/12/2018

Títol: NESTORE: Novel Empowering Solutions and Technologies for Older people to Retain Everyday life activities

Investigador principal: Dra. Maria Renata Guarneri

Entitat financera: Comissió Europea UE, HORIZON 2020

Durada: de 01/09/2017 al 31/08/2021

Títol: Grup de Recerca Consolidat "Bioètica, Dret i Societat"

Coordinació: Dra. María Casado

Entitat financera: Generalitat de Catalunya

Formació

Doctorat en la Línia de Bioètica i Dret

La Línia de Doctorat en Bioètica i Dret té com a objectiu principal la formació avançada d'investigadors en els diferents àmbits de la bioètica i la seva relació amb els Drets Humans, des d'un punt de vista interdisciplinari. Es tracta d'unes línies d'investigació que es troben adscrites al Programa de Dret i Ciència Política, impartit a la Facultat de Dret, que és part de l'oferta de l'Escola de Doctorat de la UB.

L'any 2018 s'han defensat les següents Tesis:

- "El Espacio Europeo de Educación Superior y la Formación Enfermera" (Pilar Antón)
- "La regulación de la donación de sangre en España. Un análisis ético, social y jurídico" (Pol Cuadros)
- "E-food control: challenges for the UE in the digital era / El control de los @limentos: retos para la UE en la era digital" (María José Plana)

Més informació: www.bioeticaidret.cat/doctorat

Màster en Bioètica i Dret

XXI Edició del Màster en Bioètica i Dret (2018-2020), títol propi de la Universitat de Barcelona, adaptat, a 120 crèdits ECTS i amb una durada de 2 anys acadèmics.

XX Edició del Màster en Bioètica i Dret (2017-2019), títol propi de la Universitat de Barcelona, adaptat, a 120 crèdits ECTS i amb una durada de 2 anys acadèmics.

El Màster s'orienta a la formació i capacitació en bioètica de professionals sanitaris, biotecnòlegs, membres de comitès d'ètica nacionals, d'investigació i assistencials, operadors jurídics, jutges, periodistes, sociòlegs, politòlegs, treballadors i educadors socials, pedagogs i, en general, a aquelles persones interessades en obtenir una visió global, flexible i integradora de la bioètica, emmarcada en el respecte als Drets Humans internacionalment reconeguts, i a aconseguir una formació interdisciplinària que permeti la presa racional de decisions davant problemes i qüestions bioètiques.

Més informació: www.bioeticaidret.cat/master

Màster en Alimentació, Ètica i Dret

II Edició del Màster en Alimentació, Ètica i Dret (2018-2019), títol propi de la Universitat de Barcelona, de 60 crèdits ECTS.

El Màster en Alimentació, Ètica i Dret (MAED) planteja una formació específica en Dret i Ètica per a professionals que realitzen la seva activitat en el àmbit de la recerca i la producció agroalimentària, oferint tanmateix coneixements i eines multidisciplinaris per a el desenvolupament d'habilitats professionals inherents a les seves responsabilitats.

Més informació: www.bioeticaidret.cat/alimentari

Publicacions

Documents tecno-científics del Grup d'Opinió de l'OBD

Títol: Declaració sobre ètica i integritat en la docència universitària

Coordinadors: María Casado, Miquel Martínez, Maria do Céu Patrão Neves

Descripció: La Declaració destaca la necessitat de revaloritzar la llibertat de càtedra, avaluar els mecanismes de finançament de les universitats i fomentar en els estudiants la cultura de l'esforç, el rigor científic, la curiositat intel·lectual i la participació en la vida acadèmica i en la societat.

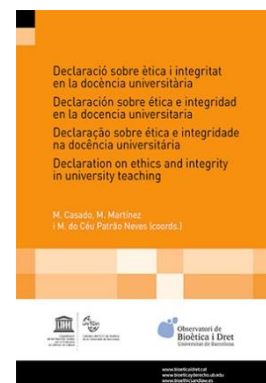
Editor: Edicions de la Universitat de Barcelona

ISBN: 978-84-9168-076-5

Dipòsit legal: B-786-2018

Identificador: <http://hdl.handle.net/2445/119580>

Presentació del Document 30 de gener de 2018 a l'Aula Magna de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona.

Títol: Document sobre aspectes ètics del diàleg entre ciència i societat

Coordinadors: María Casado i Pere Puigdomènech

Descripció: Aquest document sobre els aspectes ètics de la comunicació entre ciència i societat parteix de la base que aquest procés és essencial en una societat democràtica i constitueix un component fonamental de l'activitat científica. Intenta posar de manifest l'imperatiu ètic del diàleg entre la ciència i el conjunt de la societat, que és, precisament, l'objectiu principal d'aquest document d'opinió.

Editor: Edicions de la Universitat de Barcelona

ISBN: 978-84-9168-100-7

Dipòsit legal: B-10.320-2018

Identificador: <http://hdl.handle.net/2445/122804>

Publicació impulsada per la Fundació Bancària "la Caixa".

Presentació del Document 31 de Maig de 2018 al Saló de Graus de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona.

Llibres

La **Col·lecció de Bioètica** de l'Observatori de Bioètica i Dret de la Universitat de Barcelona, dirigida per la Dra. Maria Casado, promou una concepció de la bioètica flexible, pluridisciplinària i laica, en el marc del respecte als drets humans reconeguts, i fomenta el debat informat sobre «les qüestions ètiques relacionades amb la medicina, les ciències de la vida i les tecnologies connexes aplicades als éssers humans, tenint en compte les seves dimensions socials, jurídiques i ambientals» (art. 1.1, Declaració Universal sobre Bioètica i Drets Humans).

La Col·lecció ha obtingut el Segell de Qualitat en Edició Acadèmica, una distinció que atorguen l'Agència Nacional d'Avaluació de la Qualitat i Acreditació (ANECA) i la Fundació Espanyola per a la Ciència i la Tecnologia (FECYT).

Títol: La relación médico-paciente

Autor/s: Joaquín Martínez Montauti

Editor: Edicions de la Universitat de Barcelona

ISBN: 978-84-9168-096-3

Descripció: La relació metge-pacient està sotmesa a diverses pressions. El finançament de l'assistència mèdica pot determinar tant la percepció col·lectiva de l'accés als recursos socials (prestacions econòmiques, centres d'atenció especialitzada, ajudes a domicili, entre altres) com la prescripció de medicaments i proves complementàries. A més de les prioritats del finançador o dels beneficiaris dels resultats econòmics, les campanyes publicitàries influeixen també en el criteri del pacient, al que la indústria farmacèutica afalaga convencent-lo de que posseeix coneixements de medicina i que és un consumidor amb el poder de decidir, quan en realitat decideix perquè té els mitjans econòmics per a pagar la seva elecció.

En aquest llibre s'analitzen les raons que empenyen als professionals de la sanitat cap a una parcialitat interessada, així com les conseqüències ètiques que això té sobre l'individu i sobre l'eficiència del sistema sanitari.

Publicació derivada de la Tesi Doctoral "Médicos, Enfermedades y Pacientes", defensada el 16 de novembre 2017 a la Sala de Graus de la Facultat de Dret UB.

Més informació al següent [enllaç](#).

Títol: Manual de bioètica laica (1). Cuestiones clave

Autor/s: María Casado i Manuel Jesús López Baroni

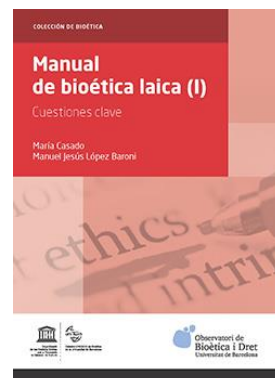
Editor: Edicions de la Universitat de Barcelona

ISBN: 978-84-9168-129-8

Descripció: La bioètica és un camp de coneixement que requereix plantejaments plurals i suports científics sòlids per analitzar amb el suficient rigor les conseqüències ètiques, legals i socials de la biotecnologia i la biomedicina. Per aquest motiu, el present *Manual de bioètica laica*, fruit de llargs anys de docència i investigació, pretén proporcionar la informació necessària a aquells que s'aproximen a la matèria.

L'objectiu últim és subministrar arguments i propostes que fomentin l'autonomia i la responsabilitat, de forma que les decisions bioètiques redundin en la construcció d'una societat més transparent i democràtica. Aquesta perspectiva explica que els autors advoquin per un paradigma laïcista, basat en la idea de que els drets humans reconeguts en els textos internacionals han de constituir el sòl ètic mínim de caràcter universal, com a model jurídic-polític idoni per a que aquests debats siguin fructífers, plurals i no es fonamentin només en creences, tant religioses com de qualsevol altre tipus.

Més informació al següent [enllaç](#).

Títol: El cuerpo diseminado. Estatuto, uso y disposición de los biomateriales humanos

Autor/s: Ricardo García Manrique (coord.) i VV.AA.

Editor: Editorial Aranzadi-Civitas-Thomson Reuters

ISBN: 978-84-9177-750-2

Descripció: Els biomaterials humans separats del cos (teixits, òrgans, sang, gàmetes) són un recurs social amb una rellevància cada vegada major per a la sanitat, la reproducció i la investigació, gràcies al desenvolupament i l'expansió de les seves tècniques d'extracció, conservació i transmissió. Aquest nou recurs requereix un règim jurídic unitari que reguli el seu estatut, ús i disposició. Si el règim general en aquest àmbit ha estat el de la no patrimonialitat i la prohibició del lucre, en les últimes dècades s'observen esclatxes en la vigència general d'aquests principis, i una pressió cada vegada major per la liberalització del comerç d'allò "corporal". Aquest llibre aborda una sèrie de qüestions vinculades amb aquest problema, des de les més generals (la recerca de nous fonaments filosòfics i jurídic-constitucionals per reforçar el règim no patrimonial) fins d'altres més concretes (gestació per substitució, propietat privada de les parts separades del cos, reproducció assistida, ús i disposició de dades massives de salut). La diversitat dels punts de vista dels autors permet, a més, prendre consciència de quins són els termes d'alguns dels debats bioètics actuals més controvertits.

Més informació al següent [enllaç](#).

Títol: La donación de sangre. Historia y crítica de su regulación

Autor/s: Pol Cuadros Aguilera

Editor: Editorial Aranzadi-Civitas-Thomson Reuters

ISBN: 978-84-9177-753-3

Descripció: Tot i la seva gran importància social, no són molts els llibres que s'ocupen, des del punt de vista jurídic, de la disposició i intercanvi de la sang. Es podria dir que tot en la donació de sang ha semblat, des d'aquest punt de vista, poc, o gens, problemàtic. Però la veritat és que això no és així. Per aquest motiu aquest llibre, després d'un examen de la història de la regulació de la donació de sang, dugui a terme una crítica del seu estat actual que examina i aclareix els problemes que l'afecten per, a continuació, elevar una proposta concreta de reforma i modificació, la pretensió última de la qual és que la regulació es mantingui fidel als principis i raons que la inspiren.

Publicació derivada de la Tesi Doctoral "La regulación de la donación de sangre en España. Un análisis ético, social y jurídico", defensada el 26 d'abril de 2018 a la Sala de Graus de la Facultat de Dret UB.

Més informació al següent [enllaç](#).

Articles

A continuació es detalla una selecció d'articles elaborats pels membres de l'OBD i publicats a revistes d'impacte:

- CASADO, M., MARTÍNEZ, M. y PATÃO NEVES, M.C, "Declaración sobre ética e integridad en la docencia universitaria", Revista de la Fundación Educación Médica, vol. 21, nº 2, pp. 65-74, abril 2018. Disponible a <https://bit.ly/2YLZwRw>
- CASADO, M. y LÓPEZ BARONI, M.J., "Nanotecnología e inseguridad jurídica: análisis de los criterios sostenidos por la Unión Europea a la luz del principio de precaución", Revista de Derecho y Genoma Humano, nº 49, pp. 35-60, diciembre 2018. Disponible a <https://bit.ly/2I4Jrk9>
- DE LECUONA, I., "Evaluación de los aspectos metodológicos, éticos, legales y sociales de proyectos de investigación en salud con datos masivos (big data)", Gaceta Sanitaria, vol. 32, no. 6, pp. 576-578, maig 2018. Disponible a <https://bit.ly/2KcwnvZ>
- DE LECUONA, I., GENÉ BADIA, J. y GALLO DE PUELLES, P., "Big data y seguridad de la información", Atención Primaria, vol. 50, no. 1, pp. 3-5, 2018, España. Disponible a <https://bit.ly/2YDh7vb>
- DE LECUONA, I. y VILLALOBOS, M., "European perspectives on big data applied to health: The case of biobanks and human databases", Developing World Bioethics, vol. 18, nº 3, pp. 291-298, setembre 2018. Disponible a <https://bit.ly/2Up3qAt>
- GARCÍA MANRIQUE, R., "Hacia una concepción sustantiva del *ius post bellum*: un argumento hobbesiano", Revista de Estudios Políticos, nº 182, octubre 2018. Disponible a <https://bit.ly/2OCv4F5>
- GARCÍA MANRIQUE, R., "La cosa sin la palabra: los derechos sociales en la jurisprudencia del Tribunal Europeo de Derechos Humanos", Revista Española de Derecho Europeo, nº 66, pp. 55-83, 2018. Disponible a <https://bit.ly/2CRzIKw>
- LÓPEZ BARONI, M.J., "Recensión del libro CASADO, M. (coord.), 'De la solidaridad al mercado. El cuerpo humano y el comercio biotecnológico', Editorial Fontamara, 2016, 304 pp.", Revista de Derecho y Genoma Humano, nº 48, pp. 254-256, gener-juny 2018. Disponible a <https://bit.ly/2FQMcnz>
- LÓPEZ BARONI, M.J., "Las narrativas de la biotecnología", Argumentos de razón técnica, nº 21, pp. 47-76, juliol 2018. Disponible a <https://bit.ly/2uChQLL>

Revista de Bioètica i Dret (ISSN 1886-5887) en Open Access

La *Revista de Bioètica y Derecho* és una publicació quadrimestral que es dirigeix a les persones interessades per la bioètica aplicada a la salut i a les noves tecnologies, en el marc del respecte als Drets Humans i amb un enfocament metodològic plural, laic i interdisciplinari, que es posiciona com a referent en l'àmbit de la bioètica als principals repositoris de qualitat com SciELO, Erih Plus, IBECS, DOAJ, REDIB, Carhus+, Redalyc i Latindex, entre altres.

Edició i publicació del número 42:

<http://revistes.ub.edu/index.php/RBD/issue/view/1706>

Autors publicats: Mirentxu Corcoy Bidasolo, Horacio González Aleman, Lorenzo Bairati, Elena Grasso, Ricardo Cini, Caroline Rosaneli, Thiago Cunha, Àngela Sales Gil, Cristian Moyano Fernández, Ana González Vélez, Carla Faralli, Silvia Zullo, Raffaella Brighi, Alejandro Villamor Iglesias, Núria Rey Huerga, Mireia Riera Aguilar, Maria del Carmen Aroca Gamero, Marina Pino Cebrián.

Edició i publicació del número 43:

<http://revistes.ub.edu/index.php/RBD/issue/view/1707>

Autors publicats: Alberto Barrera García, Manuel Jesús López Baroni, Mario Sebastiani, Karina Felitti, Gabriela Irrazabal, Claudia Dides Castillo, Constanza Fernández Zamorano, Pablo Rossi, Maria Peñas Defago, Sofia Zaragocin, Maria Rosa Cevallos, Guglielmina Falanga, Gabriela Ruales, Iñigo Arazola, Verónica Vera, Andrea Yepez, Alexandra Sandoval Mantilla, Juliana Laguna Trujillo, Sandra Fernández Vázquez, Alexander Núñez Nova, Javiera Cabello Robertson, Tasia Sánchez, Aline Albuquerque, Ana Duarte Vieira, Alba Pons Revuelta, Teresa Honrubia Fernández, María Luisa Marín Castán, Ludovia De Panfilis.

Edició i publicació del número 44:

<http://revistes.ub.edu/index.php/RBD/issue/view/1708>

Autors publicats: Eduardo Rivera López, Jorge Riechmann Fernández, Aida Ruiz Franco, Noelia Igareda, Lucas Costa de Oliveira, Alice Caputo, Songeli Freire, Mar Escarrabill Jané, Santiago Peregalli Politi, Gabriela Schumacher, Lucas Garcia, Márcia Fernandes, José Roberto Goldim, Silvina Pezzetta, Maria Raquel Guimarães, Francesco Grisostolo.

Seminaris, jornades i congressos

Activitat: International Conference "Minding Animals" 4. Ciutat de Mèxic, Mèxic

Organitzador: Universitat Michoacana de Sant Nicolás d'Hidalgo i la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic

Data: del 17 al 14 gener 2018

Participants: Fabiola Leyton

Activitat: Jornada de formació del professorat de doctorat - "Avaluació dels aspectes ètics en la investigació en les tesis doctorals"

Organitzador: Universitat de Barcelona

Data: 25 de gener de 2018

Participants: Itziar de Lecuona

Activitat: Jornada de formació del professorat de doctorat - "Metodologia de la investigació en ciències socials"

Organitzador: Universitat de Barcelona

Data: 25 de gener de 2018

Participants: Manuel Jesús López Baroni

Activitat: XII Seminari Internacional sobre la Declaració Universal sobre Bioètica i Drets Humans de la UNESCO:

Organitzador: Observatori de Bioètica i Dret (OBD) - Càtedra UNESCO de Bioètica de la Universitat de Barcelona

Data: 30 de gener de 2018

Participants: María Casado, Itziar de Lecuona, Manuel Jesús López Baroni, Rosina Malagrida

Activitat: Welcome to the UB - Introductory Course - "Ethics and research integrity in RRI"

Organitzador: Universitat de Barcelona

Data: 31 de gener de 2018

Participants: Itziar de Lecuona

Activitat: 2nd Phd Day GenMicEst – Barcelona – sessió d’obertura del congrés: “What is responsible research and innovation for?”

Organitzador: estudiants de doctorat del Departament de Genètiques, Microbiologia i Estadística de la Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona

Data: 1 de febrer de 2018

Participants: Itziar de Lecuona

Activitat: Conferència “Es pot investigar tot? Tot s’ha d’investigar?” – Lleida

Organitzador: EduCaixa – “Qüestions de bioètica i responsabilitat en recerca”

Data: 8 de febrer de 2018

Participants: María Casado

Activitat: Debat inaugural “Les 4 claus del futur quotidià” – Mobile Week BCN: Art, Science & Techonology. Barcelona.

Organitzador: Mobile World Capital

Data: 15-24 fe febrer de 2018

Participants: Itziar de Lecuona

Activitat: Diàleg “Ètica i intel·ligència artificial: visions i contradiccions del futur” – Mobile Week BCN: Art, Science & Techonology. Barcelona.

Organitzador: Mobile World Capital

Data: 22 de febrer de 2018

Participants: Itziar de Lecuona

Activitat: Ponència: “La mercantilització dels tràfics del cos humà” - IV Jornades Internacionals de la Xarxa Ibero-American Network IAB “Bioètica, pobresa i desigualtat”. Mèxic

Organitzador: Programa Universitari de Bioètica de la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic (UNAM) i el Col·legi de Bioètica A.C.

Data: 5 de març de 2018

Participants: María Casado

Activitat: Ponència: “Bioètica, Big Data i desigualtat” - IV Jornades Internacionals de la Xarxa Ibero-American Network IAB “Bioètica, pobresa i desigualtat”. Mèxic

Organitzador: Programa Universitari de Bioètica de la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic (UNAM) i el Col·legi de Bioètica A.C.

Data: 5 de març de 2018

Participants: Yasmina Soto

Activitat: Ponència: “Gestació per substitució, ha de ser regulada? I en aquest cas, com?” - IV Jornades Internacionals de la Xarxa Ibero-American Network IAB “Bioètica, pobresa i desigualtat”. Mèxic

Organitzador: Programa Universitari de Bioètica de la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic (UNAM) i el Col·legi de Bioètica A.C.

Data: 5 de març de 2018

Participants: Mónica Navarro-Michel

Activitat: Ponència: “Pobresa, desigualtat i comerç d'òrgans: un problema ètic i jurídic” - IV Jornades Internacionals de la Xarxa Ibero-American Network IAB “Bioètica, pobresa i desigualtat”. Mèxic

Organitzador: Programa Universitari de Bioètica de la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic (UNAM) i el Col·legi de Bioètica A.C.

Data: 5 de març de 2018

Participants: Anna M. Badia

Activitat: Ponència “Ensenyament en Bioètica”

Organitzador: Diplomant en Bioètica de la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic (UNAM)

Data: 6 de març de 2018

Participants: María Casado

Activitat: Trobada d'antics alumnes i professors del Màster en Bioètica i Dret. Mèxic.

Organitzador: Universitat Iberoamericana de Santa Fe en col·laboració amb l'Associació de Bioètica i Dret.

Data: 8 i 9 de març de 2018

Participants: María Casado , Blanca Bórquez, Anna Badia, Yasmina Soto, Mónica Navarro, Josep Santaló

Activitat: Jornada de Bioètica “Terminalitat en el pacient no oncològic. Aproximació des de l'Ètica Clínica”. Barcelona

Organitzador: Societat Catalana de Bioètica i Comitè d'Ètica Assistencial de l'Hospital Clínic de Barcelona

Data: 8 de març de 2018

Participants: Lluís Cabré, Ferran Masanés, Josep Maria Busquets

Activitat: Ponència “El comerç electrònic d'aliments: Característiques i composició del mercat digital d'aliments. L'experiència en el control per part d'autoritats competents a la UE”. Barcelona

Organitzador: Generalitat de Catalunya

Data: 14 de març de 2018

Participants: María José Plana

Activitat: Taula rodona “Ètica i integritat en la docència” - Jornada “Ètica i integritat en la docència i la investigació”. Madrid

Organitzador: Institut Mixt d'Investigació ENS-UNED (IMIENS) i l'Observatori de Bioètica i Dret (OBD) de la Universitat de Barcelona

Data: 22 de març de 2018

Participants: María Casado i Itziar de Lecuona

Activitat: Ponència “El paper de la llei en la proliferació d'etiquetatge enganyós en productes alimentaris”

Organitzador: Programa de formació en bioètica del personal sanitari de l'Hospital de Barcelona

Data: 16 d'abril de 2018

Participants: Mª José Plana

Activitat: Jornada “Ètica i integritat en la docència universitària”

Organitzador: Unitat de Coordinació Acadèmica de Dret de la Universitat Pompeu Fabra (UPF)

Data: 19 d'abril de 2018

Participants: María Casado

Activitat: Conferència “Gestació per substitució”

Organitzador: Grup d'Estudis sobre Drets i dones de la Universitat de Barcelona – XII Seminari “Anàlisi Feminista del Dret”

Data: 25 d'abril de 2018

Participants: Mònica Navarro

Activitat: 2nd Heirri Conference: Education towards a responsible society, transforming universities through RRI – Vienna – presentació del pòster “Scientific integrity in responsible research and innovation in higher education”

Organitzador: Projecte HEIRRI (Higher Education Institutions and Responsible Research and Innovation)

Data: 27 d'abril de 2018

Participants: Mar Escarrabill i Àngela Sales

Activitat: Seminari “Algoritmes i mecanismes de decisió automatitzada en la pràctica clínica: els problemes emergents” – Barcelona

Organitzador: Grup de Recerca en Filosofia del Dret de la Universitat Pompeu Fabra (UPF) amb la col·laboració de l'Observatori de Bioètica i Dret (OBD)

Data: 7 de maig de 2018

Participants: María Casado, Itziar de Lecuona, Fabiola Leyton i Yasmina Soto

Activitat: Welcome Session pels investigadors pre-doctorals UB – Barcelona.

Organitzador: Universitat de Barcelona (UB)

Data: 7 de maig de 2018

Participants: Itziar de Lecuona

Activitat: XXV Congrés Internacional de Dret i Genoma Humà: Genètica, biotecnologia i medicina avançada – Bilbao

Organitzador: Càtedra de Dret i Genoma Humà i la Universitat del País Basc UPV/EHU

Data: 14 i 15 de maig de 2018

Participants: Itziar de Lecuona i María José Villalobos

Activitat: Conferència “La propietat sobre les parts separades del cos ” – Alacant

Organitzador: Màster en Argumentació Jurídica de la Universitat d’Alacant

Data: 16 de maig de 2018

Participants: Ricardo García Manrique

Activitat: 32è Congrés Nacional de la Societat Espanyola de Fertilitat - Sessió "Xarxes Socials i Big Data" – Madrid

Organitzador: Societat Espanyola de Fertilitat

Data: 16, 17 i 18 de maig de 2018

Participants: Itziar de Lecuona

Activitat: Mobile Talks “Què canviarà la nova llei de protecció de dades?” – Barcelona

Organitzador: Mobile World Capital

Data: 23 de maig de 2018

Participants: Itziar de Lecuona

Activitat: Diàleg “Els límits de la intel·ligència artificial” – Barcelona

Organitzador: Premis Factor Humà

Data: 24 de maig de 2018

Participants: Itziar de Lecuona

Activitat: Defensa de la Tesi Doctoral “E-food control: challenges for the UE in the digital era / El control de los @alimentos: retos para la UE en la era digital” – Barcelona

Organitzador: Programa de Doctorat “Dret i Ciència Política” de la Línia de Recerca “Bioètica i Dret”

Data: 28 de maig de 2018

Participants: María José Plana, María Luisa Corcoy i Hanna Schebsta

Activitat: Seminari de presentació de projectes de recerca de Doctorat en la Línia de Bioètica i Dret – Barcelona

Organitzador: Programa de Doctorat en la Línia de Bioètica i Dret

Data: 29 de maig de 2018

Participants: María Casado, Itziar de Lecuona, Mónica Navarro, Fabiola Leyton i Yasmina Soto

Activitat: EIT Health Think Tank - The use of existing Big Data to improve healthcare: Spanish contribution to the topic – Barcelona

Organitzador: Spanish CLC i IESE Business School

Data: 30 de maig de 2018

Participants: Itziar de Lecuona

Activitat: 8th Living Knowledge Conference; Sessió “Science-community partnership between researchers and educators: towards a RRI holistic approach” - Budapest

Organitzador: Living Knowledge Network

Data: 30 i 31 de maig, 1 de juny

Participants: Mar Escarrabill

Activitat: Ponència “Criteris de sostenibilitat en la compra pública alimentària”

Organitzador: Consell Insular de Menora i VSF-Justícia Alimentària Global

Data: 1 de juny de 2018

Participants: María José Plana

Activitat: Conferència “L’Ombusman contra la fam i la pobresa” – Alcalá de Henares

Organitzador: Universitat d’Alcalá

Data: 7 de juny de 2018

Participants: Ricardo García Manrique

Activitat: Ponència “Incorporació de criteris de sostenibilitat en la compra pública alimentària” – Eivissa

Organitzador: Consell Insular d’Eivissa i VSF-Justícia Alimentària Global

Data: 13 de juny de 2018

Participants: María José Plana

Activitat: Sessió “Law and ethics in eye and tissue banking” – Congrés “World Eye Bank Symposium III” - Barcelona

Organitzador: Global Alliance of Eye Bank Associations (GAEBAs)

Data: 15 de juny de 2018

Participants: Mónica Navarro

Activitat: Conferència “Bioètica i privacitat de dades” – Escola d’Estiu “HelloAI” - Barcelona

Organitzador: General Electric-Hongria, Institut Real de Tecnologia de Suècia (KTH) i Centre Tecnològic Leitat

Data: 20 de juny de 2018

Participants: Itziar de Lecuona

Activitat: Ponència “La sostenibilitat alimentària del menjador escolar públic, qüestions legals” – Bilbao

Organitzador: VSF-Justícia Alimentària Global

Data: 20 de juny de 2018

Participants: María José Plana

Activitat: Segona reunió de treball de la Xarxa de Bioètica i Drets Humans - Madrid

Organitzador: Observatori de Bioètica i Dret de la Universitat de Barcelona

Data: 26 i 27 de juny de 2018

Participants: María Casado, Ana Rubio, Josep Santaló, Sarah Chan, Fernando García López, Macario Alemany, Florencia Luna, Susan Turner, Ana Sánchez, Manuel Jesús López Baroni

Activitat: Jornada “Dades de Recerca de la UB” – Barcelona

Organitzador: Vicerectorat de Transformació Digital de la Universitat de Barcelona

Data: 27 de juny de 2018

Participants: Itziar de Lecuona

Activitat: Conferència “Big Data: reptes, riscos i oportunitats” – Barcelona

Organitzador: Secció “Estudis polítics, jurídics i socials” de l’Ateneu Barcelonès

Data: 28 de juny de 2018

Participants: Joaquín Martínez Montauti

Activitat: Ponència “Incorporació de criteris de sostenibilitat en la compra pública alimentària” – Mallorca

Organitzador: Consell Insular de Mallorca i VSF-Justícia alimentària Global

Data: 29 de juny de 2018

Participants: María José Plana

Activitat: Defensa de la Tesi Doctoral “El espacio Europeo de Educación Superior y la Formación Enfermera” – Barcelona

Organitzador: Programa de doctorat “Dret i Ciència Política” de la Línia de Recerca “Bioètica i Dret” de la Facultat de Dret de la UB

Data: 2 de juliol de 2018

Participants: Pilar Antón Almenara

Activitat: Reunió del grup d'experts avaluadors de la “Quarta convocatòria Caixaimpulse 2018” – Barcelona

Organitzador: Fundació Bancària “la Caixa”

Data: 5-6 de juliol de 2018

Participants: Itziar de Lecuona

Activitat: Ponència “Digital Enforcement: The exemple of Food Law” – Lausanne, Suïssa

Organitzador: ECPR SG on Regulatory Governance 2018 Conference – Univesitat de Lausanne

Data: 5 de juliol de 2018

Participants: María José Plana

Activitat: Jornada “Tranformar la UB” – Barcelona

Organitzador: Vicerectorat de Transformació Digital de la Universitat de Barcelona

Data: 11 de juliol de 2018

Participants: Itziar de Lecuona

Activitat: Taula rodona “The ethics of science and new technologies: who guides EU decision-making?” – Toulouse

Organitzador: Euroscience Open Forum

Data: 12 de juliol de 2018

Participants: María José Plana

Activitat: Ponència "The future of European values in Ethical discussion"

Organitzador: Euroscience Open Forum 2018 – Toulouse (França)

Data: 12 de juliol de 2018

Participants: María José Plana i María José Villalobos

Activitat: Ponència "Overcoming speciesist science: the role of ethics committees in animal research assessment" – Conferència "(Un)Common Worlds" – Turku, Finlàndia

Organitzador: The Finnish Society for Human-Animal Studies (YKES)

Data: 7-9 d'agost de 2018

Participants: Fabiola Leyton

Activitat: Reunió plenària del Projecte Europeu NESTORE – Barcelona

Organitzador: Projecte NESTORE

Data: 5-7 de setembre de 2018

Participants: Itziar de Lecuona

Activitat: "3rd Workshop on Data Science for Social Good" – Dublín

Organitzador: So Good 2018

Data: 14 de setembre de 2018

Participants: Itziar de Lecuona

Activitat: Primer cicle de tallers del Projecte Fit4Fodd2030 – Barcelona

Organitzador: Living Lab de Salut de IrsiCaixa

Data: 18 de setembre de 2018

Participants: María José Plana

Activitat: Acte d'entrega del Segell de Qualitat de l'Edició Acadèmica - Madrid

Organitzador: Agència Nacional d'Avaluació de la Qualitat i Acreditació (ANECA) i la Fundació Espanyola per a la Ciència i la Tecnologia (FECYT).

Data: 18 de setembre de 2018

Participants: María Casado

Activitat: Ponència "Criteris de sostenibilitat en la compra pública d'aliments" - Menorca

Organitzador: Consell Insular de Menorca

Data: 24 de setembre de 2018

Participants: María José Plana

Activitat: Workshop "Market for Remote Care Services" – Bilbao

Organitzador: Congrés AAL Forum 2018

Data: 24-26 de setembre de 2018

Participants: Itziar de Lecuona

Activitat: Taula rodona "Ética i Periodisme" – Barcelona

Organitzador: Col·legi de Periodistes de Catalunya

Data: 25 de setembre de 2018

Participants: Itziar de Lecuona

Activitat: Avaluació intermèdia del Projecte Europeu "NESTORE" - Luxemburg

Organitzador: Projecte NESTORE

Data: 1 d'octubre de 2018

Participants: Itziar de Lecuona

Activitat: Debat "Open science: from values to practice. Building a roadmap for transformative change" - Barcelona

Organitzador: Biocat i Obra Social "la Caixa"

Data: 4-5 d'octubre de 2018

Participants: Itziar de Lecuona

Activitat: Workshop obert "Ètica i dades"

Organitzador: Big Data Coe Barcelona i Departament de Polítiques Digitals i Administració Pública de la Generalitat de Catalunya

Data: 4 d'octubre de 2018

Participants: Itziar de Lecuona

Activitat: Congrés "Big Data biosanitaris: Oportunitats i implicacions jurídiques" - Bilbao

Organitzador: Càtedra de Dret i Genoma Humà de la Universitat del País Basc

Data: 8-9 d'octubre de 2018

Participants: Itziar de Lecuona i María José Villalobos

Activitat: Reunió del Consell Assessor sobre els aspectes ètics, legals i socials d'EIT Health - Barcelona

Organitzador: EIT Health

Data: 8 d'octubre de 2018

Participants: Itziar de Lecuona

Activitat: Presentació del llibre "La relación médico-paciente" - Barcelona

Organitzador: Observatori de Bioètica i Dret i Hospital de Barcelona

Data: 16 d'octubre de 2018

Participants: María Casado i Joaquín Martínez Montauti

Activitat: III PhD Workshop de l'Institut de Neurociències - Barcelona

Organitzador: Comitè d'Investigadors en Formació de l'Institut de Neurociències

Data: 16-17 d'octubre de 2018

Participants: Itziar de Lecuona

Activitat: Acte de presentació del Sistema Alimentari Global "Com contribuïm des de la Universitat a fer front als reptes d'un Sistema Alimentari Global Sostenible?" - Barcelona

Organitzador: Fundació Triptolemos per al Desenvolupament Agroalimentari i el Campus de l'Alimentació de la Universitat de Barcelona

Data: 16 d'octubre de 2018

Participants: Itziar de Lecuona

Activitat: Diàleg "Intel·ligència humana i intel·ligència artificial" - Barcelona

Organitzador: Institut de Robòtica i Informàtica Industrial (CSIC-UPC)

Data: 24 d'octubre de 2018

Participants: Itziar de Lecuona

Activitat: Fòrum "Bioinformàtica, solucions a reptes complexos" - Barcelona

Organitzador: Associació de Bioinformàtics de Barcelona (BIB)

Data: 24 d'octubre de 2018

Participants: Itziar de Lecuona

Activitat: Jornada "Envelliment, vulnerabilitat i situacions d'abús" - Barcelona

Organitzador: Observatori de Bioètica i Dret (OBD), Institut de Recerca Transjus i Escola de Postgrau de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona

Data: 24 d'octubre de 2018

Participants: María Casado, Mónica Navarro i Joaquín Martínez Montauti

Activitat: Jornada "La investigació es treu la bata. La salut més enllà de la ciència ficció" - Madrid

Organitzador: Fundación Más que Ideas

Data: 7 de novembre de 2018

Participants: Itziar de Lecuona

Activitat: Conferència "Amb l'acrilamida no desentonis. Tria daurat, tria salut" - Madrid

Organitzador: Ministeri de Sanitat, Consum i Benestar Social, a través de l'Agència Espanyola de Seguretat Alimentària i Nutrició (AECOSAN) i amb col·laboració del Foro InterAlimentario.

Data: 8 de novembre de 2018

Participants: Núria Rey Huerga

Activitat: II Jornada de Formació CEI-IB "Ciència oberta i dades de recerca en salut. Una mirada des de l'ètica" - Mallorca

Organitzador: Comitè d'ètica de la investigació de les Illes Balears (CEI-IB)

Data: 9 de novembre de 2018

Participants: Itziar de Lecuona

Activitat: 2ª Welcome Session per a nous investigadors UB - Barcelona

Organitzador: Universitat de Barcelona (UB)

Data: 12 de novembre de 2018

Participants: Itziar de Lecuona

Activitat: Sessió "Bioethics and legislation in transplantation". Sant Hilari Sacalm

Organitzador: Transplant Procurement Management (TPM)

Data: 13 de novembre de 2018

Participants: Mónica Navarro

Activitat: Jornada "Eutanàsia i el dret a disposar de la pròpia vida" - Barcelona

Organitzador: Comitè d'Ètica Assistencial del Parc de Salut Mar

Data: 15 de novembre de 2018

Participants: Albert Royes

Activitat: XI Trobada de la Xarxa de Comitès d'Ètica d'Universitats i Organismes Públics de Recerca - Córdoba

Organitzador: Xarxa de Comitès d'Ètica d'Universitats i Organismes Públics de Recerca

Data: 15-16 de novembre de 2018

Participants: María Casado i Itziar de Lecuona

Activitat: Conferència Internacional sobre humanitats i educació superior: generant sinergies entre ciència, tecnologia i humanitats - Barcelona

Organitzador: Global University Network for Innovation (GUNI)

Data: 19 de novembre de 2018

Participants: Itziar de Lecuona i Àngela Sales

Activitat: Esmorzar de premsa amb l'OBD i presentació del llibre "Manual de bioètica laica (I)" - Barcelona

Organitzador: Observatori de Bioètica i Dret (OBD)

Data: 20 de novembre de 2018

Participants: María Casado, Itziar de Lecuona, Manuel Jesús López Baroni i Albert Royes

Activitat: Conferència "Una mirada del trastorn mental des de la Bioètica" - Mèxic

Organitzador: Universidad Autónoma de Tamaulipas

Data: 22 de novembre de 2018

Participants: Dalia Méndez

Activitat: Presentació del llibre "Manual de bioètica laica (I)" - Madrid

Organitzador: Observatori de Bioètica i Dret (OBD)

Data: 26 de novembre de 2018

Participants: María Casado i Manuel Jesús López Baroni

Activitat: VII Jornades d'aspectes ètics de la investigació biomèdica "Més enllà dels assajos clínics: el paper dels Comitès d'Ètica de la Investigació" - Madrid

Organitzador: Comitè d'Ètica de la Investigació (CEI) de l'Institut de Salut Carlos III

Data: 27-28 de novembre de 2018

Participants: María Casado

Activitat: III Jornades RSU-RRI: Transparència i integritat en la institució universitària - Castelló de la Plana

Organitzador: Universitat Jaume I

Data: 29-30 de novembre de 2018

Participants: Itziar de Lecuona i Àngela Sales

Activitat: XIV Congrés Mundial de la International Association of Bioethics - Índia

Organitzador: Forum for Medical Ethics Society (FMES), Sama Resource Group for Women and Health, St. John's National Academy of Health Sciences i Society for Community Health Awareness Research and Action (SOCHARA).

Data: 5-7 de desembre de 2018

Participants: Fabiola Leyton, Itziar de Lecuona, Manuel Jesús López Baroni i María José Villalobos

Activitat: Simpòsium "Ethics, Science and Society: challenges for BioPolitics" - Lisboa

Organitzador: Fundação Luso-Americana para o Desenvolvimento

Data: 10-11 de desembre de 2018

Participants: María Casado

Activitat: Debat EIT Health "Unlocking the Potential of Big Data in Healthcare" - Barcelona

Organitzador: EIT Health

Data: 19 de desembre de 2018

Participants: Itziar de Lecuona

Activitats del Màster i de l'Associació de Bioètica i Dret

Activitat: Sessions presencials del Màster en Bioètica i Dret de la Universitat de Barcelona, amb els alumnes de la XIX i la XX edició, així com exalumnes.

Data: del 29 de gener al 8 de febrer de 2018.

Activitat: Sessió de l'Associació de Bioètica i Dret (ABD) de la Universitat de Barcelona, "CRISPR i altres avanços en edició genòmica humana: el futur és ara"

Data: 30 de gener de 2018

Descripció: sessió a càrrec del Dr. Marc Güell, Professor del Departament de Ciències Experimentals i de la Salut; Bioenginyeria de Sistemes. Responsable del grup de recerca sobre biologia sintètica traslacional de la Universitat Pompeu Fabra

Activitat: Sessió de l'Associació de Bioètica i Dret (ABD) de la Universitat de Barcelona – "Malaltia terminal no oncològica"

Data: 10 d'abril de 2018

Descripció: sessió a càrrec del Dr. Lluís Cabré, Cap del Servei de Cures Intensives de l'Hospital de Barcelona, president de l'Associació de Bioètica i Dret i professor del Màster en Bioètica i Dret de la UB.

Activitat: Sessió de l'Associació de Bioètica i Dret – "UCI: ¿La sucursal de l'infern?"

Data: 15 de maig de 2018

Descripció: Sessió a càrrec del Dr. Ignasi Baeza, metge adjunt al servei de Medicina Intensiva del SCIAS – Hospital de Barcelona.

Activitat: Sessió de l'Associació de Bioètica i Dret "El Programa d'Atenció Integral al Metge Malalt (PAIMM)" - Barcelona

Data: 21 de juny de 2018

Descripció: Sessió a càrrec del Dr. Jaume Padrós, President del Col·legi Oficial de Metges de Barcelona (CoMB)

Activitat: Sessió de l'Associació de Bioètica i Dret "Els límits de la relació metge-pacient" – Barcelona

Data: 27 de setembre de 2018

Descripció: Sessió a càrrec del Dr. José Manuel Menchón, Cap del Servei de Psiquiatria de l'Hospital Universitari de Bellvitge

Activitat: Sessió inaugural del Màster en Bioètica i Dret XXI Edició

Data: 16 d'octubre de 2018

Descripció: L'obertura del nou curs és a càrrec de l'equip de coordinadors del Màster i de la seva directora, la Dra. María Casado. A més, la Dra. Mónica Navarro, especialista en Dret Sanitari i Responsabilitat Civil i professora del Màster en Bioètica i Dret de la Universitat de Barcelona, imparteix la ponència "Gestació per substitució".

Activitats del Màster en Alimentació, Ètica i Dret

Activitat: Sessió inaugural del Màster en Alimentació, Ètica i Dret II Edició

Data: 5 d'octubre de 2018

Descripció: Seminari d'obertura del nou curs, que corre a càrrec de les directores del màster, la Dra. María José Plana i la Dra. Itziar de Lecuona, així com de la tutora del campus virtual, la Sra. Núria Rey.

Participació en comitès

A continuació es detalla la participació de membres de l'OBD en diversos comitès i comissions d'ètica i bioètica i comissions científicotècniques:

- Comisión Nacional Para el Uso Forense del ADN (Casado)
- Comisión Nacional de Reproducción Humana Asistida (Casado)
- Comité ètico del Banco Nacional de ADN, Salamanca (Casado)
- Comitè de Bioètica de Catalunya (Cabrè, Lecuona)
- Comitè d'Ètica d'Investigació Clínica, Hospital Clínic de Barcelona (De Lecuona)
- Comissió de Bioètica de la Universitat de Barcelona (Casado, Lecuona, Coll, Miralles)
- Comitè d'Ètica Assistencial de l'Hospital de Barcelona (Casado, Cabrè, Martínez Montauti, Coll)
- Comissió sobre Reproducció Humana de l'Hospital de Barcelona (Martínez Montauti García Manrique, Navarro)
- Consell Assessor del Centre d'Investigació d'Errors Mèdics UAB (Casado)
- Grup d'Experts en Integritat en la Recerca i del Grup de Treball en Ètica al Programa HORIZON 2020 de la Lliga Europea d'Universitat de Recerca (LERU). (Lecuona, Casado)
- Consell Assessor sobre aspectes ètics, legals i socials de l'Institut Europeu de Tecnologia i Innovació, àrea de Salut, Comunitats de Coneixement i Innovació (KICs) de la Unió Europea (node espanyol). (Lecuona)
- Big Data Working Group COE Barcelona (Lecuona)

Organització
de les Nacions Unides
per a l'Educació,
la Ciència i la Cultura

Càtedra UNESCO de Bioètica
de la Universitat de Barcelona

Observatori de
Bioètica i Dret
Universitat de Barcelona

www.bioeticaidret.cat
www.bioeticayderecho.ub.edu
www.bioethicsandlaw.es